

Medicinska kontroller

Arbetsmiljöverkets föreskrifter om ändring i Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2005:6) om medicinska kontroller i arbetslivet

Arbetsmiljöverkets föreskrifter om ändring i Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2005:6) om medicinska kontroller i arbetslivet;

AFS 2015:3

Utkom från trycket
den 4 september 2015

beslutade den 16 juni 2015.

Arbetsmiljöverket föreskriver med stöd av 18 § arbetsmiljöförordningen (1977:1166) i fråga om Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2005:6) om medicinska kontroller i arbetslivet

dels att rubriken närmast före 32 § ska ha följande lydelse,

dels att 4 §, 12 a §, 20 §, 32 §, 33 § samt 35–38 §§ ska ha följande lydelse.

Arbetsmiljöverket beslutar i fråga om de allmänna råden till föreskrifterna

dels att allmänna råd till 12 § ska ha följande lydelse,

dels att bilaga 1 ska ha följande lydelse.

4 § Arbetsgivaren ska oavsett riskbedömning i 3 § ordna med medicinska kontroller av arbetstagarna vid

a) arbete som innebär exponering för bly och kadmium enligt 12–26 §§,

b) arbete som innebär exponering för fibrosframkallande damm: asbest, kvarts och vissa syntetiska oorganiska fibrer enligt 27–31 §§,

c) sådant arbete med allergiframkallande kemiska produkter som avses i 37 g § i Arbetsmiljöverkets föreskrifter om kemiska arbetsmiljörisker (AFS 2011:19) utförda enligt 32–38 §§,

d) arbete som innebär stor fysisk påfrestning: höjdarbete i master och stolpar, rök- och kemdykning samt dykeriarbete enligt 41–56 §§.

För arbeten enligt punkterna a–d ska de medicinska kontrollerna resultera i en tjänstbarhetsbedömning.

Arbetsgivaren ska oavsett riskbedömningen i 3 § erbjuda arbetstagarna medicinsk kontroll vid

e) arbete som innebär exponering för vibrationer enligt 57–62 §§,

f) nattarbete enligt 63–67 §§,

g) sådant arbete med allergiframkallande kemiska produkter som avses i 37 f § i Arbetsmiljöverkets föreskrifter om kemiska arbetsmiljörisker (AFS 2011:19) utförda enligt 32–35 §§ samt

h) arbete med armerad esterplast enligt 39–40 §§.

Medicinsk kontroll som ordnas med eller erbjuds enligt 3 § och 4 § ska inte medföra några kostnader för arbetstagarna.

12 a §¹ Regler om läkarundersökning och biologisk exponeringskontroll gäller när kadmium eller material som innehåller kadmium som metall eller i kemisk förening hanteras så att kadmiumexponering kan förekomma.

20 § Visar läkarundersökning eller periodisk kontroll att blyhalten i blodet är högre än 1,8 µmol/l (för kvinnor som fyllt 50 år och för alla män) eller högre än 1,0 µmol/l (för kvinnor under 50 år) ska arbetsgivaren utreda anledningen till detta. Arbetsgivaren ska också se till att åtgärder enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter om kemiska arbetsmiljörisker (AFS 2011:19) snarast vidtas för att minska blyupptaget.

Arbete med härdplaster och andra allergiframkallande kemiska produkter

32 § Regler om läkarundersökning gäller när detta ska erbjudas eller ordnas med enligt 37 f respektive 37 g §§ i Arbetsmiljöverkets föreskrifter om kemiska arbetsmiljörisker (AFS 2011:19).

33 § Erbjudande respektive ordnande av läkarundersökning enligt 34 § ska genomföras innan arbetstagare påbörjar arbetet. Har motsvarande undersökning ägt rum inom två år före arbetets början behöver den dock inte upprepas.

35 § Erbjudande respektive ordnande av läkarundersökning enligt 34 § ska också göras för arbetstagare som visat nya tecken på luftvägssjukdom, hudsjukdom eller allergi och som meddelat arbetsgivaren detta. Förkylningar och andra tillfälliga luftvägsbesvär, där det inte finns anledning att misstänka samband med arbetet, behöver dock inte ge anledning till ny läkarundersökning.

36 § För de periodiska läkarundersökningar med tjänstbarhetsbedömning som ska ordnas med enligt 4 § punkten c ska bestämmelserna i 37 och 38 §§ tillämpas.

¹ Senaste lydelse AFS 2014:23.

37 § En ny läkarundersökning enligt 34 § ska genomföras efter minst tre men högst sex månader från det att sådant arbete som avses i 4 § punkten c påbörjats.

Arbetsgivaren ska dessutom ordna med läkarundersökning av alla arbetstagare som sysselsätts i sådant arbete med högst 24 månaders mellanrum räknat från den dag arbetet påbörjades.

Varje läkarundersökning enligt 34, 35 och 37 §§ ska resultera i en tjänstbarhetsbedömning för de som sysselsätts i sådant arbete.

38 § Arbetstagare som vid läkarundersökning enligt 34, 35 eller 37 §§ visat sjuklighet eller svaghet som gör arbetstagaren särskilt mottaglig för sjukdom orsakade av arbete enligt 37 g § i Arbetsmiljöverkets föreskrifter om kemiska arbetsmiljörisker (AFS 2011:19) är ej tjänstbar i sådant arbete.

Till 12 §² Exempel på när blyhaltiga produkter används på ett sådant sätt att blyexponering oftast inte förekommer är användning av blyhaltiga metall- eller plastföremål som inte utsätts för bearbetning.

För sammansatt material, t.ex. plåt och balkar målade med blyfärg, gäller 1 %-gränsen i punkten a färgskiktet och inte balken som helhet.

Undantaget i punkt e är tillämpligt om en godtagbar undersökning visar att arbetsmetoden inte medför högre blodblyhalter än vad som anges i föreskriftstexten. Undersökningen behöver inte nödvändigtvis ha gjorts på den aktuella arbetsplatsen om den istället har gjorts på en arbetsplats med likvärdiga förhållanden. Det är viktigt att man tar blodprov på tillräckligt många arbetstagare för att resultaten ska anses vara representativa.

² Senaste lydelse AFS 2014:23. Ändringen innebär att första, andra, tredje, femte och åttonde styckena tas bort.

Översikt över obligatoriska medicinska kontroller

Exponering eller arbete	Tidpunkt för läkarundersökning	Provtagning/laboratorieundersökning	Förbud för icke godkänd att sysselsätts	Resultatsammanställning till AV
Bly och kadmium	Före arbetet; vart tredje år	Regelbunden biologisk provtagning	Ja*	Ja
Fibrosframkallande damm	Före arbetet; vart tredje år	Spirometri Lungröntgen	Ja*	Ja
Allergiframkallande kemiska produkter enligt AFS 2011:19 37 f §	Före arbetet; sedan om besvär	Spirometri	Nej**	Nej
Allergiframkallande kemiska produkter enligt AFS 2011:19 37 g §	Före arbetet; efter 3–6 mån; vartannat år eller om besvär	Spirometri	Ja*	Nej
Armerad esterplast	Före arbetet; sedan om besvär; Vart sjätte år undersökning inriktad mot nervsystemet	Spirometri	Nej**	Nej
Fysiskt påfrestande arbete: mast- och stolparbete, rök- och kemdykning, dykeriarbete	Läkarundersökning före arbetet; sedan vart femte, vartannat eller varje år beroende av ålder eller arbete	Arbets-EKG Särskild undersökning för dykare	Ja*	Nej
Rök- och kemdykning	Årlig konditionstest	Test av fysisk arbetsförmåga	Ja*	Nej
Vibrationer	Före arbetet; vart tredje år samt vid besvär	Rekommenderas om läkare finner skador	Nej**	Nej
Nattarbete	Före arbetet; vart sjätte år; över 50 år vart 3:e år	Avgörs av undersökande läkare	Nej**	Nej

* i det arbete som föranleder kontrollen. Krav på tjänstbarhetsbedömning.

** obligatoriskt för arbetsgivaren att erbjuda medicinsk kontroll. Inget krav på tjänstbarhetsbedömning.

Denna sammanställning är avsedd att ge en vägledande översikt över de lagstadgade medicinska kontrollerna. Undersökningarna beskrivs i detalj under respektive avsnitt.

Om en riskbedömning visat att det är befogat med medicinska kontroller kan man överväga att:

- för arbeten med andra allergiframkallande ämnen än härdplaster genomföra undersökning liknande den vid härdplastexponering,

- för andra arbeten med stor fysisk påfrestning än höjdarbete i master och stolpar, rök- och kemdykning samt dykeriarbete och som innebär stora olycksrisker genomföra kontroller liknande dem vid mast- och stolparbete,

- för arbeten som kan innebära toxisk exponering för nervsystemet, t.ex. på grund av hantering av organiska lösningsmedel tillämpa delar av kontrollerna vid arbete med armerad esterplast,

- för arbeten som ger stor psykisk påfrestning tillämpa de regler och rekommendationer som ges vid nattarbete. Se också de allmänna råden till 3 §, avsnittet "Arbeten med hög psykisk belastning".

Denna författning träder i kraft den 1 september 2015.

ERNA ZELMIN-EKENHEM

Jens Åhman

Anna Middelman

**ARBETSMILJÖ
VERKET**

Arbetsmiljöverket · 112 79 Stockholm · Tel 010-730 90 00 · www.av.se

Utgivare: Anna Middelman
ISBN 978-91-7930-624-3 · ISSN 1650-3163